

(a esquerra) Infermera a la sala de malalts comuns de l'Hospital de Sant Feliu de Guíxols. Font: Ajuntament Sant Feliu de Guíxols. AMSFG
(a dreta) Escenificació de consulta dins l'Espai del Metge Rural. Font: MHSFG

SÍLVIA ALEMANY NADAL, LAURA FRANCÈS SAN MARTÍN. Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols - Espai del Metge i de la Salut Rural

PATRIMONI QUE ENS PARLA DE SALUT I MALALTIA EN L'ÀMBIT RURAL

El 2002 el fill del doctor Casals, un metge rural de la zona de la vall d'Aro, va voler llegar a una institució de la vall d'Aro el despatx i l'instrumental mèdic del seu pare: una col·lecció realment completa i impressionant. Finalment és el Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols qui en té cura, mitjançant la creació d'una comunitat de municipis (ajuntaments de Sant Feliu de Guíxols, Castell-Platja d'Aro-S'Agaró i Santa Cristina d'Aro) per a la gestió de l'Espai del Metge i de la Salut Rural i la col·laboració amb altres institucions relacionades amb el món de la medicina.

L'exposició de les col·leccions procedents dels metges, però, no era suficient per explicar el pluralisme assistencial del dispositiu de salut del territori. Ens calia una presentació global i complexa que relacionés el conjunt dels recursos i dels professionals involucrats: els metges i les infermeres, els practicants, els apotecaris i els manescals, els guaridors populars i les pràctiques d'autoatenció o medicina domèstica.

L'espai es va obrir al públic a partir del 2005 a la tercera planta del Monestir, seu del Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols. Les peces es mostraven junt amb escenografies i un audiovisual realitzat a partir d'enregistraments de pacients. Des

de l'inici del projecte s'han anat enregistrant diferents entrevistes en profunditat a, per exemple, remeieres, metges de poble, farmacèutics, antics malalts i pacients, familiars de llevadores, practicants i ajudants de farmàcia, o l'antic escolanet que acompanyava el metge per dur el viàtic als masos.

S'hi mostren peces que procedeixen de l'antic hospital de Sant Feliu de Guíxols (segles XVIII-XX), de la Secció Local de la Creu Roja (segle XX), de la nissaga de farmacèutics Riera-De la Peña, de particulars que han donat estris de medicina casolana i de religiositat popular, i de diferents metges rurals de la zona de la vall d'Aro i les serralades d'Ardenya i les Gavarres. Per la seva amplitud i complexitat, destaca el llegat del doctor Martí Casals Echegaray. Lluny d'una visió que dona per fet que l'actuació del metge era molt limitada, alguns metges rurals, com és el cas del doctor Casals, trepanaven, feien tractaments de col·lapsoteràpia a pacients tuberculosos, amputaven si calia, feien transfusions i anestesiaven amb un dels aparells més moderns de l'època. El primer turisme arribat a la Costa Brava els permetia mantenir contactes i amistats científiques, alhora que introduir avenços en els tractaments.

L'Espai del Metge Rural, a més de promoure la conservació del patrimoni que gestiona, malda per estendre entre la població l'interès per les qüestions relacionades amb la salut, organitzant el cicle de conferències "Salut i Societat", sortides temàtiques o activitats pedagògiques adreçades a les escoles. També col·labora amb la Càtedra Martí Casals de Medicina i Salut en l'Àmbit Rural de la Universitat de Girona en l'organització de cursos d'estiu. Així mateix ha endegat estudis diversos de caràcter interdisciplinari que es troben en vies de publicació. ■

1

2

5

8

11

12

13

14

16